

WIELKIE
PYTANIA

GRZEGORZ
SZYMANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania filozofii zakres rozszerzony dla szkoły ponadpodstawowej (LO, Technikum)

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – prof. Radosław Cezary Gwizdon
dr Jan Łukasiuk
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Czy dialog jest potrzebny?

Klasa / czas trwania lekcji:

czas 2x45 min

Cele:

Po lekcji uczeń:

- a) wymienia ważniejsze cechy, odmiany i przedstawicieli (w tym prekursorów) filozofii dialogu;
- b) zna przynajmniej jednego przedstawiciela personalizmu;
- c) charakteryzuje jeden z dwóch kierunków personalizmu lub filozofię dialogu;
- d) wymienia najważniejsze kierunki filozofii XX w.

Pytanie kluczowe: Czym różniła się filozofia dialogu od pozostałych kierunków XX w.?

Metody/Techniki/Formy pracy

Metoda stawiania i rozwiązywania problemów, praca w małych grupach, wykorzystanie klocków Mubabao – ułożenie z klocków „miast: hermeneutyki, personalizmu, filozofii życia, filozofii dialogu”. Sugerowane zastosowanie oceniania kształtującego (OK). Zmiana układu sali lekcyjnej (przystosowanie do pracy z klockami).

Środki dydaktyczne:

- klocki Mubabao.
- karteczki dla uczniów (zielone, żółte, czerwone) – do pracy z OK.
- należy wykorzystać sprzęt własny uczniów (smartfony). Jeżeli nie korzystamy z pomocy Internetu, niektóre materiały można wcześniej wydrukować.

Opis przebiegu lekcji:

- a) Zapisujemy na tablicy NaCoBeZU: Wiem, dlaczego filozofia dialogu jest taka popularna; Rozumiem zainteresowanie osobą w XX w.; Potrafię odróżnić od siebie filozofię życia, hermeneutykę, personalizm, filozofię dialogu.
- b) Zmiana konfiguracji sali lekcyjnej na dostosowaną do klocków Mubabao. Usuujemy stoliki i tworzymy cztery silne liczebnie grupy. Nie dzielimy uczniów ze względu na SPE, wszyscy pracują razem. Uczniowie mają ze sobą karteczki do OK. Klocki będziemy układać na podłodze.
- c) Tworzymy 4 grupy. Korzystając z własnych smartfonów (ewentualnie przejście do pracowni komputerowej, jeśli to możliwe, lub wykorzystanie wydruków),

każda z grup zdobywa podstawową wiedzę na temat filozofii życia, hermeneutyki, personalizmu, filozofia dialogu i ich przedstawicieli (zwłaszcza warto zwrócić uwagę na Karola Wojtyłę).

- d) Grupy układają symboliczne miasta, skonstruowane według zasad poszczególnych filozofii.
- e) Porównujemy miasta ze sobą, uczniowie wyjaśniają, jaki pomysł doprowadził ich do takiej a nie innej budowli.
- f) Sprawdzamy, czy są już zielone karteczki. Osoby, które je wyłożyły, przy pomocy klocków tłumaczą ponownie zasady personalizmu, a jeśli wystarczy czasu, także innych kierunków. Pozostali zadają pytania.
- g) Następuje ocena koleżeńska. Odpowiedź na pytanie kluczowe.

Komentarz metodyczny

Zajęcia zostały przygotowane zgodnie z założeniami konstruktywizmu (patrz: program s. 2-3 i bibliografia), ma ułatwić własną interpretację wybranego kierunku filozoficznego. Należy przygotować się na nietypowe i pozawerbalne prezentacje. Nauczyciel musi pełnić rolę kontrolera zachowań i reagować na bieżąco. Podczas zajęć nauczyciel modyfikuje ćwiczenia, zadania i polecenia tak, by były one wykonywane także przez uczniów o niższym potencjale. Dla uczniów zdolnych są proponowane zadania trudniejsze. Uczniowie z SPE powinni być wspierani według indywidualnych zaleceń. Nie tworzymy z nich osobnej grupy, ale dostosowujemy zadanie do ich możliwości. Uczniowie ci podczas budowy otrzymują pełne wsparcie nauczyciela. Zastosowanie zasady OK wymusza ocenianie w tym stylu, zwłaszcza jeśli czynności są dość proste. Ustalona ocena nie może wynikać z porównania osiągnięć pomiędzy uczniami. Musi być wielostronna, bierzemy pod uwagę np. aktywność przy zadaniach związanych z klockami.